

**"ทัศนะของครูที่มีต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2"**
**Teachers' Perception Towards Job Mastery of Administrators of Rittiyawannalai School
Under the Office of Secondary Educational Service Areas Office 2.**

รุ่งนภา สุดสระ*¹ สุชาดา นันทะไชย**² และวิสุทธิ วิจิตรพัชรารณ***³

¹นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

²Ph.D.(การบริหารการศึกษา) รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

³ Ph.D. รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

E-mail: patsy32896@hotmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา 1) ศึกษาทัศนะของครูที่มีต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2) เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของครูที่มีต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ครูในโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ปีการศึกษา 2562 จำนวน 133 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .97 ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ครบทั้ง 133 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า 1.ทัศนะของครูที่มีต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวม 10 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.80) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ด้านการไตร่ตรอง แก่ไข ปรับปรุง (วิมังสา) 2) ด้านความโปร่งใส 3) ด้านความ پاکเพียร (วิริยะ) 4) ด้านคุณธรรม 5) ด้านความรับผิดชอบ 6) ด้านนิติธรรม โดย 7) ด้านการมีส่วนร่วม 8) ด้านการเอาใจใส่ในหน้าที่ (จิตตะ) 9) ด้านความพอใจในการทำงาน (ฉันทะ) 10) ด้านความคุ้มค่า 2. ผลการเปรียบเทียบทัศนะของครูต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งปัจจุบัน โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทัศนะ ผู้บริหาร โรงเรียน

Abstract

The Objectives of the study were 1. study teachers' views on job occupy of school administrator in Rittiyawannalai School under the office of secondary Educational Service Areas Office 2.2) compare the views of teachers on job occupy of school administrator in Rittiyawannalai School under the office of secondary Educational Service Areas Office 2. classified by gender, age, educational background, and their work experiences, A sample of 133 was randomly drawn from teachers in Rittiyawannalai school, academic year 2019. The instrument used was a questionnaire with reliability of .97. All 133 questionnaires copies were returned and usable. The data were analyzed in terms of frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and one way ANOVA.

The study found that teachers perception job occupy of school administrator in Rittiyawannalai School under the office of secondary Educational Service Areas Office 2. in Overall, the 10 aspects were a high level $\bar{X}= 4.02$, with in descending order, as follows 1) investigation (Vimansa) 2) Accountability 3) Perseverance (Viriya) 4) Morals 5) Responsibility 6) The Rule of Law 7) Participation 8) Dedication (Jitta) 9) Aspiration (Chanda) 10) Cost-effectiveness or Economy. 2. As for the comparison of the teachers' views on job occupy of school administrators. Rittiyawannalai under the office of Secondary Educational Service Areas office 2. Classified by gender, age, educational background, working experiences, the current position, overall, it is found that there is no statistically significant difference at the .05 level.

Keywords: Perception, administrators, School

บทนำ

จากผลการพัฒนาประเทศในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ทำให้ประเทศเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปในหลายด้าน ทั้งด้าน เศรษฐกิจ เทคโนโลยี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ สังคมไทยเน้นการพัฒนาทางด้านวัตถุแต่ยังคงขาดการพัฒนาทางด้านจิตใจ ในขณะที่มนุษย์ ได้รับความสะดวกสบายมากขึ้นจากสิ่งอำนวยความสะดวกนอกกาย มนุษย์ก็มีความเห็นแก่ตัวที่มากขึ้นตาม และก่อให้เกิดปัญหาตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการฉ้อโกง การโกงกินของข้าราชการ การทุจริตที่กระจายตัวอยู่ทั่วทุกที่ ดังที่ได้รับรู้จากสื่อต่าง ๆ ไม่เว้นแต่ละวัน รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงเห็นความสำคัญในเรื่องนี้และได้วางแนวทางการแก้ไขและพัฒนาประเทศผ่าน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ด้วยความต้องการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาลาด้านที่ส่งสม มาเป็นเวลานานและเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งด้านเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็วและการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นทั้ง ทางด้านเทคโนโลยี ด้านสังคม เศรษฐกิจ จนประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกกลายเป็นประเทศที่ไร้พรมแดน มนุษย์มีความใกล้ชิดกันไม่ว่าจะอยู่มุม ไตของโลกก็สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ง่ายเพียงปลายนิ้ว การแข่งขันในโลกที่ทวีความรุนแรงขึ้น แต่ประเทศไทยยังมีข้อจำกัดหลายด้าน อาทิคุณภาพคนไทยยังต่ำ แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะและทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูง ที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนา โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัย ส่งผลให้ขาดแคลนแรงงาน จำนวนประชากรวัย แรงงานลดลงตั้งแต่ปี 2558 และโครงสร้างประชากรจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ภายในสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็ร่อยหรอเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็วซึ่งเป็นทั้งต้นทุนในเชิงเศรษฐกิจและผลกระทบต่อคุณภาพ ชีวิตประชาชน ในขณะที่การบริหารจัดการภาครัฐยังด้อยประสิทธิภาพ ขาดความโปร่งใสและมีปัญหาคอร์รัปชันเป็นวงกว้าง จึงส่งผลให้ การผลักดันขับเคลื่อนการพัฒนาไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เต็มที่ บางภาคส่วนของสังคมจึงยังถูกทิ้งอยู่ข้างหลัง (สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและภารกิจหลักที่สำคัญ คือ รับผิดชอบงานทุกอย่างของสถาบันไม่ว่าจะเป็น การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณและแผนงาน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานอาคารส ถานที่และวัสดุอุปกรณ์ การบริหารกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์และการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนนอกจากนี้ผู้บริหารจะต้อง มีกระบวนการบริหารจัดการที่เป็นที่ยอมรับพร้อม ๆ กับการเป็นนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้งตลอดจน มีความรู้ ความสามารถที่จะก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของชุมชน ของสังคมและของโลก ด้วยการพัฒนาสถานศึกษาให้ผู้เรียนมี คุณภาพ เพื่อสร้างสรรค์ศรัทธาความเชื่อมั่นในตัวผู้บริหารให้บังเกิดแก่ทุกคนนอกจากนี้บทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ร่วมงานและ ผู้ได้บังคับบัญชาก็ยังเป็นบทบาทที่จำเป็นในยุคสมัยของสังคมวัตถุนิยมซึ่งให้ความสำคัญด้านวัตถุมากกว่าการเห็นความสำคัญของการ พัฒนาด้านจิตใจ ผู้บริหารที่มีจิตใจที่พร้อมจะเป็น “ผู้ให้” ย่อมเป็นผู้ที่สมควรแก่การยกย่อง สรรเสริญ ประการสำคัญ ถ้าผู้บริหาร สามารถใช้ปัญญาในการกระทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีในด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ก็จะทำให้การแสดงบทบาทและหน้าที่ต่าง ๆ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (ดิเรก พรสีมา, 2543)

นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยที่สนับสนุนว่าพฤติกรรมของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานและผลสำเร็จ ขององค์กร ญฐนันท์ เทียนทอง (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะทางจริยธรรมของผู้นำที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของ พนักงานระดับปฏิบัติการในองค์กรเอกชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นพนักงานในระดับปฏิบัติการจำนวน 147 คน เครื่องมือที่

ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายปิด ศึกษาสถิติที่ใช้ในการวิจัยค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย โดยพบว่าพนักงานปฏิบัติการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นให้ผู้มีจริยธรรมในด้านความยุติธรรม มากที่สุดรองลงมาเป็น ความมีเหตุผลความเสียสละและความเมตตากรุณานกต ละองค์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสังกัดเทศบาลในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 297 คน พบว่าผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมโดยรวมและรายด้าน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านครองงานและด้านการครองคนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการครองตนอยู่ในระดับปานกลาง 2) บุคลากรสังกัดเทศบาลในจังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศและระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน เห็นว่าผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันสุภัสสร รองแหยม (2552) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักหรือแนวทางประพฤติปฏิบัติตนเพื่อให้บังเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่งาน มีความวิริยะอุตสาหะและใช้หลักวิชาที่ถูกต้องเพื่อให้สามารถทำงานสำเร็จ หลักการครองงานที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรประพฤติในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คือ อิทธิบาท 4 ราชบัณฑิตสถาน (2552) ได้อธิบายว่า อิทธิ หมายถึง ความเจริญ ความงอกงามความสำเร็จ บาท หมายถึง ทาง เส้นทางอุปายเครื่องบรรลู่ รวมเป็น อิทธิบาท หมายถึง ทางหรืออุปายเป็นเครื่อง บรรลู่ความรุ่งเรืองหรือความสำเร็จเสมอ และแน่นอนว่าการจะพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายหรือประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารจึงต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีความพอใจและเอาใจใส่งานอยู่เสมอซึ่งตรงกับหลัก อิทธิบาท 4 (พระธรรม-ปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) 2543) ได้แก่ 1) ฉันทะ ความพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำ รักที่จะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ได้ผลดี 2) วิริยะ ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อุตุน เอาจริงไม่ทอดถอย 3) จิตตะ ความคิด คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิดเอาใจคิดฝักใฝ่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป 4) วิมังสา ความไตร่ตรองหรือทบทวน คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตรา หาเหตุผลและตรวจสอบข้อที่ย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผนวัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้ศึกษาซึ่งเป็นข้าราชการครูผู้หนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับแนวทางการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาทัศนะของครูที่มีต่อการครองงานผู้บริหารสถานศึกษา ว่ามีการนำหลักธรรมาภิบาลและหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำข้อความรู้ที่ได้จากการศึกษา มาเป็นแนวทางให้ผู้สนใจก้าวขึ้นมาสู่ตำแหน่งทางการบริหาร และเป็นแนวในการพัฒนากระบวนการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรชุมชนและสังคมสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนะของครูที่มีต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของครูที่มีต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและตำแหน่งปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

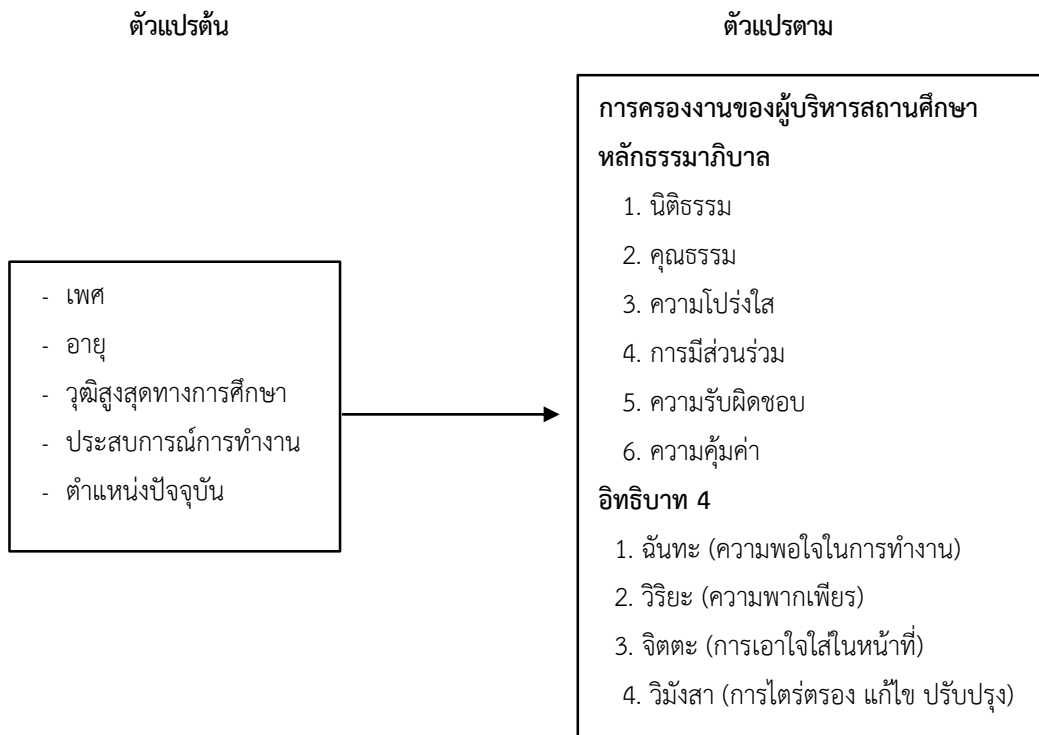
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 204 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 133 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970 อ้างใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิสถิตทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งปัจจุบัน การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทัศนะของครูต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะของครูต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามหลักอิทธิบาท 4 (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) 2543) หลักธรรมมาภิบาลตามหลักการบริหารจัดการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี (สถาบันพระปกเกล้า, 2552) โดยผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดการศึกษาได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะของครูที่มีต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจรายการ ประกอบด้วยคำถาม เกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิสถูสุดทางการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งการทำงาน เป็นแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ เป็นแบบตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะของครูที่มีต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 40 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรในโรงเรียน

2. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขออนุญาตไปยังโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 133 ชุด ให้กับกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองคิดเป็นร้อยละ 100

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่
2. ค่าร้อยละ
3. ค่าเฉลี่ย
4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
5. การทดสอบค่าที (t-test)
6. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว One-way ANOVA

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการศึกษาทัศนะของครูที่มีต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาทัศนะของครูที่มีต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านการไต่ตรง แกไข ปรับปรุง (วิมังสา) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและรอบคอบ โดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นตามมา อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้จัดทำแผนปฏิบัติการและแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี การศึกษา ซึ่งเป็นการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน อีกทั้งผู้บริหารและครูได้ร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนิพนธ์ โอภาษี (2557) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยถั่วเหนือ อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุดคือ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมหาแนวทางการแก้ไขปัญหาจากการติดตามและประเมินผล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย เปิดโอกาสให้ครูได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง ในทุก ๆ ปีการศึกษาเพื่อเป็นการตรวจสอบการทำงานของครูในด้านต่าง ๆ จึงทำให้ด้านนี้มีระดับทัศนะต่อการครองงานของผู้บริหารในด้านการไต่ตรง แกไข ปรับปรุง (วิมังสา) มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ส่วนด้านความคุ้มค่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าเป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณและเกิดประโยชน์สูงสุด อาจเป็นเพราะการดำเนินงานในเรื่องการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ในสถานศึกษายังไม่เกิดความคุ้มค่าเท่าที่ควร ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากร รวมทั้งนักเรียนในสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากร ร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยเริ่มจากเรื่องใกล้ ๆ ตัว เช่น ร่วมกันประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ ลดการใช้กระดาษ ลดการใช้พลาสติก เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจจะส่งผลให้ครูและนักเรียนเห็นความสำคัญและมีทัศนะต่อการครองงานของผู้บริหารด้านความคุ้มค่ามากขึ้น สอดคล้องกับสถาบันพระปกเกล้า (2552) ที่ให้ความหมายของความคุ้มค่า ว่าหมายถึง การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ทั้งด้านการจัดสรรงบประมาณ การจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเกิดรูปธรรม

2. ผลการเปรียบเทียบทัศนะของครูต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา พิจารณาตามเพศ อายุ วุฒิสถิตทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งปัจจุบัน โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีการปฏิบัติตนตามหลักการครองงาน โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ที่ประกอบไปด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ ซึ่งถือว่าเป็นหลักการบริหารที่มุ่งเน้นหลักการทำงานและเกี่ยวข้องกับระเบียบ ข้อบังคับที่ผู้บริหารหรือข้าราชการพึงยึดถือเป็นแนวปฏิบัติอยู่เป็นประจำ และยังเป็นการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุข ก่อเกิดความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการองค์กรให้ประสบความสำเร็จ โดยอาศัยความร่วมมือกันของทุกฝ่ายงาน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังมีการนำหลักอิทธิบาท 4 หรือธรรมที่เป็นเหตุให้ประสบความสำเร็จทั้ง 4 ข้อไปใช้ในการบริหารจัดการอีกด้วย

ครูที่มีเพศต่างกัน ทั้งเพศหญิงและชายมีทัศนะต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอรอุมา ตะภา (2560) เรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา

สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากครูสถานศึกษาเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในการทำงานร่วมกันต้องมีการแลกเปลี่ยนความรู้ มวลประสบการณ์เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ว่าจะเป็นครูที่มีเพศหญิงหรือเพศชายที่ทำงานร่วมกันจึงส่งผลให้มีความคิดเห็นไม่ต่างกันต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่หากพิจารณาในรายด้านพบว่า ในด้านนิติธรรม ครูที่มีอายุ 41-50 ปี มีทัศนคติต่อการครองงานของผู้บริหาร โดยค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านคุณธรรม พบว่าครูที่มีอายุมากกว่า 50 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการมีส่วนร่วม พบว่าครูที่มีอายุมากกว่า 50 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจากผลข้างต้นพบว่า ครูที่มีอายุมากนั้นมีทัศนคติต่อการครองงานของผู้บริหารมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ อาจเป็นเพราะครูในช่วงอายุดังกล่าวมีอายุที่ใกล้เคียงกันกับผู้บริหารจึงทำให้มีความเข้าใจในเรื่องการครองงานของผู้บริหารทั้งด้านนิติธรรม คุณธรรม การมีส่วนร่วมมากกว่าช่วงอายุอื่น ๆ ทั้งยังสามารถยอมรับและปรับตัวได้ง่ายกว่าครูที่มีอายุน้อยซึ่งอาจยังไม่เข้าใจการบริหารงานหรือวัฒนธรรมในสถานศึกษาเท่าที่ควร ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เขาเป็นเพราะไม่ว่าครูจะมีวุฒิการศึกษาสูงสุดที่ระดับใด ผู้บริหารก็ให้ความสำคัญแก่ครูอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งการพิจารณาความดีความชอบโดยไม่ได้ใช้วุฒิการศึกษาเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน แต่ใช้ผลงานเป็นหลัก จึงเกิดความเสมอภาคในเรื่องนี้ ครูที่มีประสบการณ์ทำงานและตำแหน่งต่างกันมีทัศนคติต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีการประสบการณ์การทำงานก็ปีหรือมีตำแหน่งที่แตกต่างกัน ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อครูอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบข้อบังคับ การบริหารงบประมาณ มีกระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาได้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สถานศึกษา

ดังนั้นจากการศึกษาเรื่องทัศนคติของครูที่มีต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การไตร่ตรองแก้ไข ปรับปรุง (วิมังสา) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการบริหารงานอย่างเป็นระบบรอบคอบ โดยคำนึงถึงผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นตามมา ซึ่งการวางแผนที่ดี มีความรอบคอบ เป็นระบบและมีขั้นตอนที่ชัดเจน ถือว่าเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรกระทำเพื่อรองรับกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่คาดฝันและเพื่อให้งานต่าง ๆ ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ส่วนด้านอื่น ๆ ที่รองลงมาอาจจะมีค่าเฉลี่ยที่น้อยกว่า แต่ก็ถือว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งทั้งหลักธรรมาภิบาลและอิทธิบาท 4 นั้นถือเป็นข้อปฏิบัติที่จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามความมุ่งหวังและมีหลักยึดในการครองงานอย่างมีคุณภาพต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาทัศนคติของครูต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 นำเสนอต่อไปนี้

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.4 มีอายุ 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.1 วุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 63.9 มีประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.9 ตำแหน่งปัจจุบันเป็นครู คิดเป็นร้อยละ 49.6

ผลการศึกษาในภาพรวม พบว่า ทัศนคติของครูที่มีต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านการไตร่ตรอง แก้ไข ปรับปรุง (วิมังสา) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและรอบคอบ โดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นตามมา ส่วนด้านความคุ้มค่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าเป็นไปตามแผนการใช้เงินงบประมาณและเกิดประโยชน์สูงสุด

ผลการเปรียบเทียบทักษะของครูที่มีต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งปัจจุบัน โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาเรื่อง ทักษะของครูที่มีต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ทั้ง 10 ด้าน จากการวิจัย พบว่า ในภาพรวม ด้านความคุ้มค่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยอาจมีการรณรงค์ให้ครูและบุคลากร รวมทั้งนักเรียนในสถานศึกษา เห็นความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การลดใช้น้ำและไฟ การลดขยะและการใช้ถุงพลาสติกในสถานศึกษาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในโรงเรียน ร่วมกันปลูกต้นไม้ในโรงเรียนเพื่อลดโลกร้อนและด้านการบริหารจัดการงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่าต่อภาระงานที่มอบหมาย เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากร และเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างคล่องตัว ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.2 ด้านความโปร่งใส จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา และมีการเผยแพร่สู่สาธารณชน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด ผู้บริหารอาจจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาและสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้สะดวก หรืออาจมีกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 จากผลการศึกษา พบว่า ทักษะของครูต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้าน การได้ตรงรอง แก่ไข ปรับปรุง (วิมังสา) การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสูงสุด ดังนั้นจึงควรศึกษาแนวทางหรือวิธีที่ใช้ในการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำแนวทางนั้นมาพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อไป

2.2 จากผลการศึกษาทักษะของครูต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านความคุ้มค่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด จึงควรศึกษาแนวทางการปฏิบัติตนของผู้บริหารและการบริหารครูและบุคลากร รวมทั้งนักเรียนในสถานศึกษาให้ตระหนักถึงการใช้จ่ายทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

2.3 จากผลการศึกษาทักษะของครูต่อการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านนิติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษามีความยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบให้แก่ครูและบุคลากรด้วยความยุติธรรม ซึ่งการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับต่ำสุด ดังนั้นจึงควรศึกษาความสัมพันธ์ของความยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบกับทักษะของครูในด้านการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาและครูต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ นันทะไชย ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ วิจิตรพิชากรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ได้กรุณาที่ให้คำแนะนำข้อคิดเห็นตรวจสอบ และแก้ไขร่างวิจัยมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้งสามท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ตรวจสอบแก้ไขและเสนอแนะการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จนสมบูรณ์ และ

ขอขอบคุณครูและบุคลากรในโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดียิ่งเพื่อให้รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์, 2560.

ณัฐนันท์ เทียนทอง. **คุณลักษณะทางจริยธรรมของผู้นำที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของพนักงานระดับปฏิบัติการในองค์กรเอกชน**. การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2550.

ดิเรก พรสีมา. **ปฏิรูปการศึกษาไทยอย่างไร**. กรุงเทพฯ: ส. รุ่งทิพย์ ออฟ เซ็ท, 2543.

นภดล ละอองคำ. **คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสังกัดเทศบาลในจังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.

นิพนธ์ โอภาสี. **การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วน ตำบลห้วยแก้วเหนือ อำเภอหนองบัวลำภู นครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2557.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2543.

พระปกเกล้า, สถาบัน. 2552. **ธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี** (ออนไลน์) 2552 (อ้างเมื่อ 10 กันยายน 2562) จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php>

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

สุภัทสร รongแฮม. **พฤติกรรมผู้นำในหารครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของนักบริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2552.

อรอุมา ตะภา. **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัด กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2560.